

Лютий 2025

Звіт про ситуацію в Україні

ХІД БОЙОВИХ ДІЙ

- Російська армія продовжує наступ на території Донецької області, найбільш небезпечним залишається покровський напрямок. Разом із тим, наразі Сили оборони України стримують наступ, і впродовж лютого змогли відвоювати деякі стратегічно важливі населені пункти та шляхи сполучення. Загальні втрати російських військ, за даними української сторони, на кінець лютого складають вже близько [875 тисяч](#) військовослужбовців, зокрема, в лютому – понад 36 тисяч.
- Збройні сили РФ продовжують завдавати удари по українських населених пунктах та енергетичній інфраструктурі, з використанням крилатих ракет, авіабомб та дронів-камікадзе. Зокрема, в ніч на 23 лютого (День радянської, а відтак і російської, армії) ЗС РФ випустили [рекордну кількість дронів](#) по території України за весь час війни – 267, а також три балістичні ракети. Під ударами в лютому перебували [Київ](#), [Запоріжжя](#), [Херсон](#), [Суми](#), [Глухів](#), [Миколаїв](#), [Полтава](#), [Харків](#), [Балаклія](#), [Гуляйполе](#), [Одеса](#), [Куп'янськ](#), [Ізюм](#), [Кривий Ріг](#), [Краматорськ](#), [Слов'янськ](#), [Костянтинівка](#), [Покровськ](#), [Марганець](#), інші населені пункти. 14 лютого російський ударний безпілотник влучив у [саркофаг](#) 4-го енергоблоку Чорнобильської АЕС, поставивши під загрозу безпеку об'єкту, руйнування якого можуть призвести до ядерної катастрофи.
- Сили оборони України продовжують наносити удари по об'єктах російської нафтової промисловості, військових штабах, складах та інших об'єктах на території РФ та окупованій території України. Також були знайдені технологічні рішення, які сприяють боротьбі з російськими КАБами – українська сторона навчилася збивати чи зводити з курсу авіабомби, які впродовж місяців були одним з найбільш потужних та ефективних знарядь ЗС РФ. Також у лютому [було збито](#) щонайменше один російський винищувач Су-25.
- Впродовж лютого відбулася хвиля атак, спрямованих на військовослужбовців, зокрема, на працівників ТЦК та СП, які почалися з розстрілу військовослужбовця 1 лютого в Пирятині та вибуху в Рівненському ТЦК та СП. Пізніше були здійснені напади на військовослужбовців ТЦК та СП на Рівненщині та Харківщині. 15 лютого в Миколаєві було здійснено атаку на групу військовослужбовців, внаслідок якої один з них загинув, а 8 осіб отримали поранення. Загинула також виконавиця теракту, яка, ймовірно, не знала про свою роль камікадзе та була використана російськими спецслужбами. Вербування українців (зокрема, підлітків) для здійснення терактів проти військових є новою тактикою російських спецслужб, яка замінила тактику вербування для підпалу авто військових.
- 5 лютого відбувся масштабний обмін полоненими між Україною та РФ, у ході якого до України повернулося 150 військовослужбовців. 14 лютого відбулася [репатріація](#) до України тіл 757 загиблих військовослужбовців. 15 лютого до України [повернулися](#) 8 дітей, яких утримували на окупованих територіях та в РФ. В лютому з'явилося ще кілька відео з записом розстрілів українських військовополонених російськими солдатами, українська сторона заявила чергові протести проти цих системних воєнних злочинів з боку РФ.
- Україна створює спільне підприємство з норвезькою компанією [Kongsberg Defence & Aerospace](#), яка є виробником відомих систем ППО NASAMS. Підприємство запрацює впродовж найближчих місяців, і має об'єднати норвезькі технології та українські інновації, що з'явилися в ході війни. Після завершення війни підприємство стане частиною глобального ланцюжка поставок озброєнь, зокрема, систем ППО та ракет до них.

ГУМАНІТАРНИЙ ВИМІР

- **За офіційною інформацією ювенальних прокурорів** понад 2370 дітей [постраждали](#) в Україні внаслідок повномасштабної збройної агресії РФ. Станом на 28 лютого, 599 дітей загинули та понад 1771 отримали поранення різного ступеня тяжкості. Зареєстровано 157916 воєнних злочинів, а також 21028 злочинів проти національної безпеки. Національна поліція [зафіксувала](#) 108 місць незаконного утримання українців на окупованих та деокупованих територіях, влаштованих російськими військовими. Задokumentовано 143 тисячі російських злочинів та 3,7 тисяч підозр за вчинення злочинів, пов'язаних із збройним конфліктом. В Україні [вважаються](#) зниклими безвісти майже 63 тисячі людей, серед яких військові та цивільні.
- **Україна продовжує роботу з повернення полеглих захисників та звільнення громадян.** Від початку повномасштабного вторгнення Україна [здійснила](#) 75 репатріацій, повернувши 7 017 тіл полеглих військовослужбовців. Також проведено 61 обмін полоненими, внаслідок яких додому повернулися 4 131 громадянин.
- **Російська агресія завдає непоправних втрат культурній спадщині України.** Загальна чисельність пошкоджених пам'яток культурної спадщини в Україні [складає](#) 1390 об'єктів. Водночас, збитків зазнали 2205 об'єктів культурної інфраструктури, з них 409 – знищені (18,7%). У російському полоні перебувало 112 українських журналістів, 30 з них [залишаються](#) там досі. Станом на лютий у полоні також перебуває 21 музикант, серед яких лауреати міжнародних конкурсів, композитори, диригенти, талановиті вокалісти. Кількість жертв російської військової агресії продовжує зростати і станом на 26 лютого [загинули](#) 183 українських митці, працівники культури та 98 медійників. В історичному центрі Одеси внаслідок російського балістичного обстрілу увечері 31 січня [пошкоджень зазнали](#) 26 будівель у зоні охорони ЮНЕСКО.
- **Росія нищить критичну інфраструктуру та незаконно експлуатує ресурси України.** Станом на початок лютого 2025 року внаслідок повномасштабної війни, розв'язаної Росією проти України, 1982 об'єкти медзакладів [були пошкоджені](#) та ще 301 – зруйновані вщент. Сума збитків, завданих російськими бракон'єрами рибному господарству України внаслідок незаконного вилову біоресурсів в Азовському морі [становить](#) понад 4,1 млрд грн.
- **Від початку повномасштабної війни Україна [зафіксувала](#) понад 7,5 тисячі злочинів проти екології з боку росії.** За попередніми оцінками сума збитків, завданих навколишньому середовищу, складає 82 млрд євро. Викиди парникових газів, пов'язані з війною, [збільшилися](#) на 30% у 2024 році; кліматична ціна російського вторгнення сягнула 230 млн т CO₂ з 24 лютого 2022 року. У тимчасово окупованому Криму та Севастополі після аварії танкерів у Керченській протоці [зібрані](#) понад 1,3 тисячі тонн піску і ґрунту, забруднених нафтопродуктами. Збиток від розливу нафтопродуктів у Чорному морі оцінюється у \$14 мільярдів.
- **Росія продовжує ставити під загрозу ядерну безпеку України.** 14 лютого російський безпілотник [влучив](#) у новий безпечний конфайнмент об'єкта «Укриття» над енергоблоком №4 Чорнобильської АЕС. Внаслідок влучання та пожежі, що виникла, було пошкоджено цілісність зовнішньої оболонки нового безпечного конфайнменту та обладнання в гаражі для обслуговування кранів.
- **Росія продовжує політику мілітаризації дітей на тимчасово окупованих територіях України, використовуючи примус та пропаганду.** У Луганській області російські окупанти [використовують](#) дітей у пропагандистських заходах, залучаючи їх до акцій з прославлення армії РФ та нав'язуючи викривлену історію з метою мілітаризації та знищення української ідентичності. Окупанти [організували](#) екскурсію старшокласників шкіл на один з полігонів на

ТОТ, де тренуються оператори БПЛА. Одним із головних [методів впливу окупантів](#) є також зміна змісту навчальних програм, залучення до творчих конкурсів на пропагандистську тематику.

- **Російська окупаційна адміністрація на ТОТ України активно [здійснює](#) політику асиміляції місцевого населення.** Одним із методів такої політики є примусове завезення працівників з відсталіх регіонів РФ, що не мають альтернатив у працевлаштуванні. Зокрема, на ТОТ Луганській області так зване «міністерство праці та соціальної політики» повідомило про співпрацю з російськими регіонами, які мають надлишок робочої сили. За інформацією відомства, підписано угоди з республіками Алтай, Дагестан, Інгушетія, Калмикія, Північна Осетія-Аланія та Чечня.

РОСІЙСЬКІ НАРАТИВИ, ПРОПАГАНДИСТСЬКИЙ ВИМІР

- **Про перемовини, «мир» виключно на російських умовах.** У реагуванні на заклики до миру, в РФ поширювалися напочатку лютого меседжі щодо умов, перешкод відповідному «діалогу», зокрема висловлюючи готовність щодо перемовин, офіційні особи [вказують](#), що вони не поспішають, у них все йде за планом. 10 лютого, після розмови президента РФ з президентом США в МЗС РФ заявили, що саме команда президента США позначила інтерес до поновлення діалогу Вашингтона та Москви, Росія до нього готова, але лише на рівноправній, взаємоприйнятній основі, зокрема, мова ультиматумів, епатажних вкидань, спроби сказати нам, що нам буде надана велика послуга в обмін на згоду із задалегідь непрохідними вимогами (заступник глави МЗС Сергій [Рябков](#)).
- В пропагандистських офіційних джерелах [вказується](#), що РФ має не просто стратегічне, а історичне бачення та «довгу волю», на відміну від лідерів країн Заходу. Водночас паралельно із готовністю до перемовин лунають [наративи](#) в офіційних пропагандистських джерелах, що «бойові дії закінчатся тоді, коли Росія побачить реальну готовність Заходу відмовитися від України», війна закінчиться тоді, коли «Захід визнає втрату України». При цьому наприкінці лютого в контексті потенційних мирних угод Лавров [заявив](#), що заморожування лінією фронту неможливе, як і розміщення в Україні європейських миротворців, а «те, що залишиться від України, теж має бути звільнено від расистських законів».
- **Співпраця з США «Відновлення відносин».** В офіційному дискурсі активно йдеться про налагодження взаємин з адміністрацією Трампа, – «резолюція щодо України без русофобії – [перший крок](#) до відновлення відносин РФ та США». Путін [назвав](#) пропозицію Трампа скоротити військові витрати Росії та США гарною. В засобах російської пропаганди [позитивно](#) оцінюються пропозиції США до РФ щодо «рідкоземельних металів», наданню РФ технологій з боку США.
- **«Путін виграв війну». «Європа зазнала поразки», домінування антиєвропейських висловлювань.** Після розмови президента США Трампа та президента РФ Путіна 12 лютого, на офіційних пропагандистських ресурсах [впроваджується](#) наратив про те, що «Путін виграв війну», зокрема стосовно того, що «сила в силі». Зокрема, саме через «сильну» РФ президент США Трамп веде перемовини з РФ, завдяки «силі» РФ «вогнем та залізом» звільняє т.зв. історичні території, «Бог однозначно на боці РФ» та ін. [Поширюються](#) антиєвропейські наративи метафори про «кровожерливу» та «безсилу» Європу, що «Брюсселю» потрібно визнати свою поразку, «країни ЄС не мають жодного відношення до переговорів США та Росії» ([Пушков](#)). Впроваджується наратив, що Європа [«ошукала»](#) РФ під час процесу реалізації

«мінських угод», тому РФ вважає миротворчі зусилля Європи непотрібними та не розглядає концепт Європи «від Лісабону до Владивостоку».

В цілому у внутрішньому пропагандистському полі активно впроваджуються [меседжі](#), що «Військове протистояння з блоком НАТО, що позиціонував себе як найсильніший альянс сучасності, було виграно начисто» з боку РФ.

- **Дискредитація українського політичного керівництва. «Допомога не була безплатною».** Критикується заява Зеленського, про доступ США до рідкоземельних металів в Україні, зокрема в пропагандистських джерелах [поширюється](#) наратив, що «Трамп зробить Україну частиною США» та «США захищатимуть свої нові активи від Росії», що політичне українське керівництво начебто [«продасть»](#) Україну». Детально описується контрверсійна риторика президента США Д. Трампа щодо українського президента, робляться висновки, що «на особистій зустрічі Трампа та Путіна явно буде що обговорити і над чим дружньо посміятися». На тлі «домовленостей про зустріч путіна та Трампа – триває поширення меседжів, що «Україна має готуватися до капітуляції» ([Медведев](#)). Впроваджуються традиційні пропагандистські російські меседжі стосовно т.зв. [нелегітимності](#) українського президента.
- **«Новий світовий порядок».** Аналізуються причини початку перемовин між США та РФ у переможних для РФ та негативних для Європи сенсах. В пропагандистських джерелах РФ впроваджується думка про суб'єктність РФ. Мотивація американського президента для перемовин те згідно з російськими [наративами](#), те, що РФ – начебто сильною країною, що показала феноменальне виживання, що виграла, поза контекстом Європи — і щоб скинути цю саму Європу зі своєї шиї.
- **«Щодо підтримки путіна, т.зв. «сво».** Поширюються [дані](#) державних соціологічних досліджень стосовно підтримки т.зв. «сво» з боку російського суспільства. Так, в лютому оприлюднено дані січневого опитування. – більшість [\(67%\)](#) росіян швидше підтримують проведення т.зв. “сво”, 65% респондентів вважають, що для російських військ СВО проходить успішно. За [даними](#) російських офіційних соціологів ([ВЦИОМ](#)), більшість росіян (73%) назвали учасників спецоперації такими ж героями, як і ветеранів Великої Вітчизняної війни (ВВВ). Своєю чергою вказується, що підтримка президента РФ Путіна з боку російського суспільства – зашкалює ([Песков](#)) – [79,8%](#) росіян довіряє Путіну.
- **Т.зв. «Інтеграція» українських тимчасово окупованих територій Донецької, Луганської, Запорізької та Херсонської областей.** В пропагандистських російських офіційних джерелах впроваджуються [меседжі](#) «за непідтвердженими, але й не спростованими відомостями», що США впливатимуть на Україну, щоб було визнано «російські територіальні придбання». При цьому Україні начебто обіцяють членство в ЄС через п'ять років, продовження військової та фінансової підтримки США. Водночас посол з особливих доручень МЗС Росії [зазначив](#), що території РФ не є предметом переговорів – «поки що не звільнено конституційні території Росії. Україна не приведена в стан, коли вона не загрожуватиме Росії». А 16-й пакет санкцій не [здатний](#) перешкодити т.зв. інтеграції Криму, ДНР, ЛНР, Херсонської та Запорізької областей до соціально-економічного простору РФ, оскільки вона вже відбулася.
- **Дискредитація української армії. Декларації про потужність російської армії.** Впроваджуються постійні [наративи](#) про «героїчні зусилля» із допомоги населенню в Курській області попри контроль над територією з боку ЗСУ.